

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

§. III. Corollaria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

signo naturæ concomitans eumque veluti suum substratum materiale informans, concedo antecedens, & nego consequent. Ad probationem antecedentis nego absolute majorem: nam ad rationem causæ per accidens sufficit, quod præter ipsius intentionem sequatur effectus, sive deinde ille effectus sequatur ad productionem alterius effectus, sive producatur per modum removens prohibens. Sic v. g. ut in aëre resulent tenebræ, sufficit solem recedere, aut lumen extinguere, nullo posito effectu ex parte aëris, ipsoque aëre non se habente per modum fundamenti sed tantum subiecti recipientis. Ita pariter privato debetæ reductio ad actum non respicit tanquam fundamentum, sed tanquam subiectum & substratum. Et unde hoc? quia principium est defectuosum, nempe voluntas est destituta recto iudicio & regulâ operandi. Unde ipsa ratio deficiens in regulando se habet tanquam removens prohibens, removens nimirum debitum dictamen & regulam, quam si voluntas habuisset, etiam rectam operationem eliciuisset. Hæc verò destituta non nisi defectuosè operatur, quemadmodum defectus claudicationis in tibia reducit in defectum virtutis motricis, quæ si haberet omnem sufficientiam, etiam motus tibie esset rectus, & consequenter illius deformitatis fundamentum & radix non est motus, sed carentia debetæ virtutis.

15. Ad cæteras instantias nego, actum vitalem, liberum, visionis, &c. quæ talem non esse à DEO: sunt quippe à DEO secundum omnem realem perfectionem, absurdum quippe est dicere, aliquas creatas perfectiones esse à se & incausatas: sed explicitæ rationes vitalitatis, visionis, &c. sunt perfectiones & quidem simpliciter simplices: ergo sunt à DEO.

Dices, Actus vitalis quæ talis procedit à principio conjuncto, quod immanenter perficit: sed DEUS non est tale principium: ergo quæ talis non procedit à DEO. Respond. dist. maj. procedit sic à principio conjuncto & dependenter à primo principio, concedo; independenter nego: ergo quæ talis non procedit à DEO, nego consequentiam.

Instabis, Actus non est vitalis nisi per ordinem ad principium quod intrinsicè perficit: sed hoc non est DEUS: ergo non est vitalis per ordinem ad DEUM. Ergo quatenus vitalis non est à DEO. Respond. primò, neg. maj. nam hoc totum, quod procedat à principio conjuncto, idque immanenter perficiat, habet dependenter ab influxu causæ primæ. Respond. secundò, gratis dist. maj. actus non est vitalis nisi per ordinem ad principium quod immanenter perficit; non est denominativè, h. e. non denominatur vitalis, concedo; non est entitativè & productivè, hoc est non terminat productionem, nego: & similiter distincto consequente, nego consequentiam. Nam aliud est esse, aliud denominari: perfectio reduplicata vitalitatis uti & libertatis, visionis, &c. est dependenter tam à causâ primâ, quàm secundâ, non tamen causam primam denominat vitaliter operantem, videntem, &c. quia ipsam non intrinsicè perficit. Et sic ad summum probaret Advers. quod DEUS non diceretur peccare concurrente ad formale peccati, non tamen proba-

ret, quod non esset causa peccati; siquidem divina causalitas non minus in peccato formali reperiret suum formalem terminum nempe rationem entis quàm in vitalitate, libertate, &c.

§. III.

Corollaria.

Colliges primò. Nullatenus esse admittendum virtutem præcisivam divinæ causalitatis, & productionis ad extra, quam Adversarii confingunt ad salvandas difficultates, & per quam dicunt in eadem indivisibili entitate attingi unam formalitatem, quin simul attingatur altera formalitas identificata cum ipsa. Nam primò ex dictis, productio rei attingit terminum ut est, & quanto est efficacior, tantò plura attingit, non solum identificata, sed etiam consequentia ad esse ipsius: ergo, cum causalitas divina sit infinitæ efficacitæ in effectu, attingit omnia realiter identificata cum ipso. Secundò, In sententia Thomistarum ipsa DEI scientia est causa rerum: sed scientia DEI non est præcisiva: ergo neque causalitas. Min. probatur: tum quia virtus præcisiva cognitionis, qualis reperitur in nostro intellectu, non ex sola perfectione, sed etiam imperfectione cognitionis oritur: atqui in DEI scientia nulla est imperfectio: tum quia scientia comprehensiva attingit absque præcisione omnia prædicata etiam virtualiter distincta: sed DEI scientia respectu rerum creaturarum est talis: ergo. Tertiò, Quia si causalitas divina attingeret solum rationem entitatis, produceret ens ut abstractum à suis differentiis, quod implicat.

Dices, Etiam si Divinæ personæ cum natura intimè identificentur, tamen virtus productiva personæ non est productiva naturæ, ut supra ex Tract. de Trin. quia nempe natura est extra spheram virtutis productivæ: ergo pariter, quia reduplicata deformitas peccati est extra spheram productivam divinæ omnipotentæ, potest illa producere entitatem non productâ deformitate peccati.

Respond. primò retorquendo argumentum. Si per impossibile virtus productiva in Patre pro formali & adæquato termino respiceret ens Divinum in tota sua latitudine, non minus natura, quàm personalitates cum ipsa identificatæ producerentur: ergo cum Divina Omnipotentia pro formali & adæquato termino respiciat totum ens creabile in tota sua latitudine sub communissima ratione entis, etiam producit quicquid est identificatum cum ente. Rursus: Natura in divinis vi productionis saltem communicatur; atqui formale peccati ne quidem à DEO communicari potest. Item argumentor ad hominem contra Gonettum: si deformitas peccati essentialiter identificat sibi positivam entitatem, ab eaque solum virtualiter distinguitur, tunc factâ quâcunque reduplicatione, & sub explicito conceptu, essentialiter est ens creatum: ergo etiam sub explicito conceptu est à DEO. Antec. prob. ex prædicto Authore in Tr. de Trin. Disp. 3. a. 2. §. I. in fin. De quocunque affirmatur ens & negatur ens Divinum, affirmatur ens creatum, non solum in re, sed factâ quâcunque reduplicatione: alioquin